

UZMANLAŞMA ANLAŞMALARINA İLİŞKİN GRUP MUAFİYETİ TEBLİĞİ
(TEBLİĞ NO: 2025/2)

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı; teşebbüsler arasında yapılan uzmanlaşma anlaşmalarının, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmasının koşullarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Genel olarak birbirlerini tamamlayıcı nitelikte iktisadi varlıklara ve faaliyetlere sahip bulunan teşebbüsler arasında yapılan, üretimde uzmanlaşmaya veya dağıtıma ilişkin olan, tarafların pazar payı 7 nci maddede belirtilen sınırları aşmayan ve 4054 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi çerçevesinde ele alınan anlaşmalar bu Tebliğ kapsamındadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Tebliğ, 4054 sayılı Kanunun 1 inci ve 5 inci maddeleri ile 27 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Tebliğde geçen;

- a) Alt pazar ürünü: Bir ya da birden fazla tarafın uzmanlaşma ürününü ara malı olarak üretimlerinde kullandıkları ve ilgili pazarda satışa sundukları ürünü,
 - b) Anlaşma: Teşebbüsler arası anlaşmaları, teşebbüs birliği kararlarını ya da uyumlu eylemleri,
 - c) Dağıtım: Uzmanlaşma ürünlerinin ticarileştirilmesini de içerecek şekilde, bu ürünlerin müşterilere satışı ve tedariki faaliyetini,
 - ç) Fiili rakip: Aynı ilgili pazarda faaliyet göstermekte olan teşebbüsü,
 - d) Hizmetlerin hazırlanması: Müşterilere hizmet sunulmasına yönelik olarak üst pazarda yürütülen faaliyetleri,
 - e) İlgili pazar: Uzmanlaşma anlaşmasına konu olan ürünlerin ait olduğu ilgili ürün pazarı ve ilgili coğrafi pazar ile uzmanlaşma ürünlerinin tarafların biri ya da birden fazlası tarafından, alt pazardaki ürünlerin üretiminde zorunlu olarak kısmen ya da tamamen girdi olarak kullanılan ara mallar olması halinde alt pazar ürünlerinin ait olduğu ilgili ürün pazarını ve ilgili coğrafi pazarı,
 - f) Kanun: 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunu,
 - g) Münhasır alım yükümlülüğü: Uzmanlaşma ürününün yalnızca uzmanlaşma anlaşmasına taraf teşebbüsten ya da teşebbüslerden satın alınması yükümlülüğünü,
 - ğ) Münhasır satım yükümlülüğü: Uzmanlaşma ürününü, uzmanlaşma anlaşmasına taraf teşebbüs ya da teşebbüsler dışındaki rakiplere sağlamama yükümlülüğünü,
 - h) Ortak dağıtım: Tarafların ortak bir ekip, organizasyon veya teşebbüs vasıtasıyla ya da rakip teşebbüs konumunda olmayan üçüncü bir tarafı, münhasır olan ya da olmayan bir dağıtıcı atamak suretiyle ortak dağıtım yapmalarını,
 - ı) Potansiyel rakip: Uzmanlaşma anlaşmasının yokluğu durumunda, salt soyut bir ihtimale dayalı olmayan ciddi emarelere göre gerekli maliyetlere katlanarak veya ek yatırımları yaparak üç yılı aşmayacak zaman diliminde ilgili pazara girme olasılığı bulunan teşebbüsü,
 - i) Rakip teşebbüs: Fiili veya potansiyel rakipleri,
 - j) Taraf: Anlaşmaya taraf olan teşebbüsleri ve bu teşebbüslerin bağlı teşebbüslerini,
 - k) Uzmanlaşma anlaşması: 5 inci maddede tanımlanan tek taraflı ve karşılıklı uzmanlaşma anlaşmaları ile ortak üretim anlaşmalarını,
 - l) Uzmanlaşma ürünü: Uzmanlaşma anlaşması ile üretilen ürünü,
 - m) Üretim: Taşeronluk yoluyla üretim de dâhil olmak üzere, malların imalatını ya da hizmetlerin hazırlanmasını,
 - n) Ürün: Dağıtım ve kiralama hizmetleri hariç olmak üzere, ara mallar ve/veya hizmetler ile nihai mallar ve/veya hizmetleri,
- ifade eder.
- (2) Bu Tebliğde bağlı teşebbüsler;

a) Anlaşmaya taraf bir teşebbüs üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak, oy haklarının yarısından fazlasını kullanma yetkisine; yönetim kurulu, denetim kurulu veya teşebbüsü hukuken temsil eden organların üyelerinin yarısından fazlasını atama yetkisine ya da işlerini idare etme hakkına sahip olan teşebbüsler ile bunların ve anlaşmaya taraf teşebbüslerin anılan hak ve yetkilere doğrudan ya da dolaylı olarak sahip oldukları teşebbüsleri,

b) Anlaşmanın taraflarının ve/veya (a) bendinde sayılan bağlantılı teşebbüslerin ya da bunlardan bir ya da daha fazlası ile üçüncü tarafların belirtilen hak ve yetkilere doğrudan ya da dolaylı olarak birlikte sahip oldukları teşebbüsleri,

ifade eder.

Muafiyetin genel koşulları

MADDE 5- (1) Bu Tebliğ kapsamındaki muafiyetten aşağıda belirtilen anlaşmalar yararlanır:

a) Aynı ürün pazarında faaliyet gösteren iki ya da daha fazla taraf arasında yapılan ve taraflardan birinin ya da birkaçının belirli ürünlerin üretimini tamamen veya kısmen durdurmayı ya da o ürünlerin üretimini yapmamayı ve bunları o ürünleri üretmeyi veya arz etmeyi kabul eden diğer bir taraftan ya da taraflardan satın almayı kabul ettiği tek taraflı uzmanlaşma anlaşmaları.

b) Aynı ürün pazarında faaliyet gösteren iki ya da daha fazla taraf arasında yapılan ve taraflardan ikisinin ya da daha fazlasının karşılıklı olarak, belirli ve fakat farklı ürünlerin üretimini tamamen veya kısmen durdurmayı ya da üretimini yapmamayı ve bu ürünleri üretmeyi ve arz etmeyi kabul eden diğer bir taraftan veya taraflardan satın almayı kabul ettikleri karşılıklı uzmanlaşma anlaşmaları.

c) Aynı ürün pazarında faaliyet gösteren ya da bir uzmanlaşma anlaşması vasıtasıyla bir ürün pazarına girmek isteyen iki ya da daha fazla tarafın belirli ürünleri ortaklaşa üretmeyi kabul ettiği ortak üretim anlaşmaları.

(2) Bu Tebliğ ile öngörülen muafiyet, ayrıca şu durumlarda da geçerlidir:

a) Tarafların, münhasır alım veya münhasır satım yükümlülüğünü kabul etmesi.

b) Tarafların, uzmanlaşma ürünlerini ortak dağıtması.

(3) Söz konusu anlaşmaların esas amacı olmaması kaydıyla, anlaşmaların uygulanmasıyla doğrudan ilişkili ve gerekli olan, bir veya birden fazla tarafa fikri mülkiyet hakları devri ya da lisans verilmesi gibi yan hükümler için de bu Tebliğ hükümleri uygulanır.

Uzmanlaşma anlaşmalarını grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaran hâller

MADDE 6- (1) Aşağıda sayılan ve tek başına ya da tarafların kontrolünde olan diğer unsurlarla birlikte rekabeti doğrudan veya dolaylı olarak engelleme amacı taşıyan sınırlamaları içeren uzmanlaşma anlaşmaları bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanamaz:

a) Ortak dağıtım kapsamındaki doğrudan müşteriler hariç olmak üzere üçüncü taraflara ürün satışında fiyat tespiti.

b) Pazarların veya müşterilerin paylaşımı.

c) Üretim miktarı veya satışların sınırlandırılması.

(2) Ancak birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen türden sınırlamaları içeren tek taraflı veya karşılıklı uzmanlaşma anlaşmaları bağlamında ürün miktarlarının; ortak üretim anlaşması bağlamında üretim kapasitesinin ve miktarının belirlenmesi ile ortak dağıtımda satış hedeflerinin belirlenmesi mümkündür.

Pazar payı eşiği

MADDE 7- (1) 5 inci maddede öngörülen muafiyet; tarafların toplam pazar payının, uzmanlaşma ürünlerinin ait olduğu ilgili pazarların herhangi birinde yüzde 20'yi aşmadığı durumda geçerlidir.

(2) Uzmanlaşma ürünlerinin tarafların biri ya da birden fazlası tarafından, aynı zamanda bu taraflarca satışı yapılan alt pazardaki ürünlerin üretiminde zorunlu olarak kısmen ya da tamamen girdi olarak kullanılan ara mallar olması durumunda, 5 inci maddede düzenlenen muafiyet ancak aşağıdaki iki koşulun birlikte sağlanması hâlinde uygulanır:

a) Uzmanlaşma ürünlerinin ait olduğu ilgili pazarda/pazarlarda tarafların toplam pazar payının yüzde 20'yi aşmaması.

b) Alt pazardaki ürünlerin ait olduğu ilgili pazarda/pazarlarda tarafların toplam pazar payının yüzde 20'yi aşmaması.

Pazar payı eşliğinin uygulanması

MADDE 8- (1) 7 nci maddede öngörülen pazar payı eşliğinin uygulanması bakımından aşağıdaki esaslar geçerlidir:

a) Pazar payı, pazardaki satış değeri bazında hesaplanır. Eğer satış değeri verilerine ulaşılamıyorsa pazardaki satış miktarı da dâhil olmak üzere diğer güvenilir pazar verilerine dayalı tahminler, ilgili teşebbüslerin pazar payını hesaplamak için kullanılabilir.

b) Pazar payı bir önceki takvim yılına ilişkin veriler esas alınarak hesaplanır. Önceki takvim yılına ilişkin verilerin tarafların ilgili pazarlardaki konumunu yansıtmadığı hâllerde ise pazar paylarının hesaplanmasında, önceki üç takvim yılına ait verilerin ortalaması esas alınır.

c) 4 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki bağlı teşebbüsler tanımının (b) bendindeki teşebbüslere ait pazar payı (a) bendindeki hak ve yetkilere sahip her bir teşebbüse eşit olarak dağıtılır.

ç) Pazar payı başlangıçta yüzde 20'den fazla olmayıp daha sonra ilgili pazarların herhangi birinde bu eşğin üzerine çıkarsa muafiyet yüzde 20 oranındaki pazar payı eşliğinin ilk aşıldığı yılı takip eden sonraki iki yıl boyunca da geçerli olmaya devam eder.

Muafiyetin geri alınması

MADDE 9- (1) Bu Tebliğ ile muafiyet tanınmış bir anlaşmanın Kanunun 5 inci maddesinde düzenlenen koşullarla bağdaşmaz etkilere sahip olduğunu tespit etmesi hâlinde; Rekabet Kurulu, Kanunun 13 üncü maddesine dayanarak bu Tebliğ ile anlaşmaya tanınan muafiyeti geri alabilir. Bu durumda Rekabet Kurulu, nihai kararını vermeden önce tarafların yazılı ve/veya sözlü görüşlerini ister.

Kanunun 6 ncı maddesinin uygulanması

MADDE 10- (1) Bu Tebliğ hükümlerine göre tanınmış olan muafiyet, Kanunun 6 ncı maddesinin uygulanmasını engellemez.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 11- (1) 26/7/2013 tarihli ve 28719 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uzmanlaşma Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ No: 2013/3) yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş süreci

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 11 inci maddeyle yürürlükten kaldırılan Uzmanlaşma Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ No: 2013/3) ile sağlanan grup muafiyetinden yararlanmakta olan ancak, bu Tebliğde öngörülen grup muafiyetinden yararlanma koşullarını taşımayan anlaşmaların bu Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanabilmesi için, bu Tebliğin yürürlüğe girdiği yılı takip eden iki yıl içinde bu Tebliğ ile öngörülen koşulları sağlayacak şekilde değiştirilmeleri gerekir. Bu süre içinde anılan anlaşmalara Kanunun 4 üncü maddesinde öngörülen yasaklama uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 12- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Rekabet Kurumu Başkanı yürütür.